

Nº 11/1961.

FINANSUTSKOTTETS betänkande Nº 11/1961 med anledning av Ålands landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1962 (35/1961).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört landskapskamreraren Erik Rask, äldre landskapssekreteraren Jan-Erik Lindfors, vägingeniören Bo Wilenius, landskapsagronomen Ernst Johansson, kolonisationsinspektören Sigurd Svahnström, landskapsförstmästaren Bertel Lindroos, chefsläkaren Gunnar Hellström, överläkaren Erik Nordström, sysslomannen Rolf Eriksson, fiskerikonsulenten Magnus Westling, stadsdirektören Aron Häggblom, polismästaren Lars Rönnqvist, Ålands företagareförenings ordförande, diplomekonom Klas Eklund, konstnären Birger Selin och lektor Nils Byman, värdsamt framhålla följande:

Budgetförslaget innehåller vissa redaktionella nyheter, som utskottet anser vara till fördel för budgetens uppställning. Den budgeteringsprincip, som införts inom sjukhusväsendet enligt de riktlinjer en för revision av finansförvaltningslagstiftningen tillsatt kommitté uppdragit, medför en mera realistisk slutsumma för utgifter och inkomster till denna del. Då landskapets budget upptager närmare specifikation av anslagen på samma sätt som den för varje år i riket publicerade specialbudgeten, är det också ändamålsenligt att upptaga löneanslagen för sådana tjänster och befattningar, vilkas innehavare efter visst antal tjänsteår uppflyttas i löneklass, enligt den löneklass, som är gällande för befattningshavare utan sådan till högre avlönning berättigande tjänstgöring.

Under innevarande år har en revision av tjänstemannaavlönningarna utlovats och torde den också delvis komma att förverkligas före årsskiftet. Då en del av revisionen skjutits på framtiden i syfte att slutföra densamma efter det riksdagen efter nyval sammankommit i mars nästa år, kommer dock de i riksbudgeten upptagna anslagen icke att vara slutliga. Ehuru utskottet under behandlingen av det föreliggande budgetförslaget hade kunnat justera löneanslagen i rätt riktning, har utskottet dock avstått härifrån med hänsyn till, att statstjänstemännens löner icke slutligt fastslagits ens till den del de utlovade förhöjningarna skola förverkligas redan i år. Därtill kommer, att vissa högre tjänstemäns löner, såsom framgår av landskapsstyrelsens framställning, för närvarande behandlas i Ålandsdelegationen på grund av en framställning från landskapsstyrelsens sida, varför också i detta

avseende förändringar kunna inträffa, som ytterligare försvåra en korrekt budgetering i detta skede. Utskottet har därför beslutat omfatta landskapsstyrelsens förslag i detta avseende oförändrat, vari jämväl ingår ett förslag om, att landskapsstyrelsen skall vara berättigad att i sinom tid, då full klarhet vunnits om de riktiga lönebeloppen, utan särskild tilläggsbudgetering erlægga avlöning enligt de nya principerna räknat från samma tidpunkt som fastställs härför i riket, eller, beträffande de justeringar, som behandlas i Ålandsdelegationen, från den tidpunkt Ålandsdelegationen omfattar.

Det synes uppenbart, att den för Landstingets arbete stadgade sessionstiden om 50 dagar i året, varje år måste förlängas samt att dessutom en uppdelning av höstsessionen årligen blir nödvändig för att möjliggöra ett så omsorgsfullt utskottsarbete, som ärendenas omfattning påkallar. Med anledning härav anser sig utskottet, vars arbete varje höstsession de senaste åren besvärats av tidsnöd, vara nödsakat påpeka, att sådan ändring borde vidtagas i landstingsordningen, att sessionstiden i nödig mån förlänges, samt att också andra lämpliga åtgärder vidtagas för att underlätta utskottsarbetet, såsom en permanent uppdelning av höstsessionen i tvenne sessioner eller en förskjutning av budgetåret så att det avviker från kalenderåret. Då utskottet har sig bekant, att landskapsstyrelsen tillsatt en kommitté för behandling av en revision av finansförvaltningslagen, synes det vara lämpligt att i samband med denna utredning allvarligt överväga en förskjutning av budgetåret. Därmed skulle vissa klara fördelar vara att vinna, såsom den, att landskapets budget kunde slutbehandlas i finansutskottet efter det riksbudgeten blivit slutbehandlad i riksdagen. Skolornas läsår kunde, om budgetåret börjar och slutar under sommarmånaderna, sammanfalla med budgetåret. Bokslutsarbetet kunde slutföras under den mera lugna tiden på sommaren och Ålandsdelegationen vidtaga med avräkningsförfarandet i början av hösten. En grundlig utredning i syfte att klarlägga för- och nackdelar av ett sådant arrangemang borde därför komma till stånd.

I statsförslaget för år 1962 har regeringen infört ett anslag om 100 Mmk för understöd åt kommuner, som råkat i svårigheter (15 Ht. II: 28). Utskottet har sig bekant, att bl.a. Nagu kommun beviljats understöd ur motsvarande anslag i 1961 års budget. Då vissa av landskapets kommuner torde vara i lika svårt ekonomiskt läge som Nagu kommun, emotser utskottet, att landskapsstyrelsen undersöker enligt vilka grunder beviljande av sådant understöd sker i riket och i förslag till tilläggsbudget för år 1962 upptager ett motsvarande anslag i landskapets

ordinarie budget, om förutsättningar därför finnas.

På flera ställen i landskapsstyrelsens motivering talas om Republikens Presidents "stadfästade" av landstingsbeslut. Utskottet vill påpeka det oriktiga i detta uttryckssätt, då det icke överensstämmer med självstyrelselagens terminologi och ej heller förfarandet till sin innebörd motsvarar den stadfästelse, som riksdagens beslut bli föremål för.

På s. 56 hänvisar landskapsstyrelsen till rikets förordning angående beviljande av dyrortstillägg, ehuru ställningstagande till sådan fråga i första hand bör stödås på 2 § 2 mom. landskapslagen om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar uti landskapet Åland.

I samband med ovannämnda framställning har utskottet jämväl behandlat med anledning av framställningen ingivna följande finansmotioner:

- a) vicetalman Eliel Perssons m.fl:s finansmotion om anvisande av mk 20.000.000:- som långfristigt lån för finansiering av nybygget De Gamlas Hem i Jomala;
- b) landstingsman Jan Erik Erikssons m.fl:s finansmotion om anvisande av mk 8.000.000:- för ombyggnad av landsvägen från Mangelbo till Pålsböle i Finströms kommun;
- c) landstingsman Jan Erik Erikssons m.fl:s finansmotion om anvisande av mk 300.000:- till hyra och andra omkostnader för ett konstmuseum, avsett att inrymmas i Helsingfors Aktiebanks nybyggda hus i Mariehamn;
- d) landstingsman Jan Erik Erikssons m.fl:s finansmotion om anvisande av mk 100.000:- att genom Ålands Ungdomsförbunds försorg tilldelas prof. Knut Pipping som ytterligare författararvode för hans utredning om den åländska ungdomens emigration;
- e) landstingsman Ph. Eklöws m.fl:s finansmotion om anvisande av mk 20.000.000:- för byggande av en landsväg till en föreslagen färjhamn på Långnäs udde i Lumparland;
- f) landstingsman Gustav-Adolf Bomans m.fl:s finansmotion om införande i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1962 av ett anslag om 25 miljoner mark, varav 10 miljoner för vägbygge och 15 miljoner för anläggande av ett färjfaste vid Österviken i Vårdö;
- g) landstingsman Edv. Östlings m.fl:s finansmotion om införande i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1962 av ett anslag om 1.500.000 mark att efter landskapsstyrelsens prövning användas för understöd åt kommuner i svag ekonomisk ställning för bestridande

av viss andel av deras utgifter för driftskostnaderna vid Ålands centralsanatorium;

- h) landstingsman Gustav-Adolf Bomans m.fl:s finansmotion om införande i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1962 av ett anslag om 1.500.000 mark att av landskapsstyrelsen användas för bidragsgivning i enlighet med stadgandena i sinnessjukhuslagens 47 paragraf.

Inkomster

2 Avd.I:1.

Dagavgifter vid Ålands centralsjukhus äro fastställda till samma belopp som motsvarande avgifter vid centralsjukhusen i riket. Avgifterna stå långt under den egentliga kostnaden för sjukvården, i synnerhet givetvis den lägsta avgiften på s.k. allmän sal, beroende på att socialisering av sjukvården i ganska väsentlig utsträckning genomförts i vårt land. Den del av vårddygnskostnaden, som icke erlägges i form av dagavgift av patienten, utgår ur allmänna medel, statens (landskapets ordinarie medel) och kommunernas. Då någon särskild avgiftsskala icke finnes fastställd för utlänningar, komma också turister och andra i landskapet tillfälligt vistande utlänningar i åtnjutande av sjukvård till samma låga avgift som landets invånare. I landskapet, där turisterna sommartid utgöra ett betydande inslag i befolkningen, är också antalet utländska fall på centralsjukhuset betydande. Sålunda har vid sjukhuset sammanställts följande statistik för sistlidna sommar:

Fördelningen av jourfall sommaren 1961
utanför ordinarie mottagningstid.

	Juni		Juli		Augusti	
	1-15.6.	16-30.6	1-15.7	16-31.7	1-15.8	16-31.8
Totala antalet	90	105	143	123	109	72
Därav svenska turister	7 8%	6 6%	50 35%	41 33%	35 32%	9 12%
Finländska tu- rister	9	4	14	9	8	11
Övriga	-	1	1	1	2	1
Totalt turister	18%	10%	45%	41%	41%	29%

Det synes utskottet uppenbart, att de utländska turisternas andel i besöksfrekvensen är såpass betydande, att frågan om den avgift, som dessa skola erlägga vid sjukhuset, är av ekonomisk betydelse. Någon ömsesidighet i detta avseende mel-

lan Finland och Sverige torde icke existera, utan lär en finländsk turist i Sverige få erlägga en dagavgift, som ligger betydligt närmare vårddygnskostnaden. Utskottet emotser därför, att landskapsstyrelsen tager frågan om de utländska medborgarnas dagavgifter under förnyad omprövning.

2 Avd. I:2. Ålands centralsjukhus, naturaförmåner och diverse inkomster.

Landskapsstyrelsen framhåller i detaljmotiveringen på s. 62, att utgiftsökningen under 4 Ht. II:11, Diverse utgifter för Ålands centralsjukhus, 1.550.000 mk endast är skenbar och föranledd av det ändrade budgeteringssystemet för sjukhuset. Denna motivering skulle förutsätta en motsvarande ökning av inkomstmomenten för centralsjukhuset och centralsanatoriet, men så är likväl icke fallet. Enligt de uppgifter utskottet inhämtat från centralsjukhusets syssloman Rolf Eriksson föreligger här i själva verket en felkalkyl, som med avseende å det aktuella momentet bör rättas genom en ökning av momentets summa med 100.000 mk. Detta innebär likväl, att intäkterna i form av vederlag för naturaförmåner för 1962 beräknas uppgå till lägre belopp än under innevarande år. Att en inkomstökning dock kommit till stånd på detta moment tillsammans med 2 Avd. I:3 och 2 Avd. II:8 och 9 beror på, att telefonintäkterna i sin helhet nu skola föras på inkomstsidan och utgifterna i sin helhet på utgiftssidan medan man tidigare förfarit så, att endast skillnaden mellan inkomster och utgifter bokförts på utgiftssidan såsom sjukhusets egna telefonkostnader.

3 Avd. I:4. Genom ett förbiseende ha inkomsterna av elevavgifterna vid sjömansskolan icke blivit beaktade i budgetförslaget. Dessa avgifter beräknas uppgå enligt uppgift av landskapskamrer Rask till följande belopp,

Elevernas kursavgifter	45.000
" logiavgifter	200.000
" kostavgifter	<u>1.450.000</u>
Summa mk	1.695.000
	=====

Utskottet föreslår, att i brist på särskilt anslag för dessa inkomster anslaget för elevavgifter vid Ålands sjöfartsläroverk höjes med nämnda 1.695.000 mk.

3 Avd. I:22. Under innevarande år har landskapsstyrelsen anskaffat nya igenkänningsmärken för traktorerna. Dessa registerbrickor ha levererats från centralfängelset i Helsingfors där de till-

verkats på samma sätt som motsvarande fastländska brickor. Avsikten är nu, att anskaffa nya igenkänningsmärken också för bilarna. Kostnaden härför, budgeterad under 7 Ht. V:2 beräknas uppgå till 1.600.000 mk medan under inkomsterna antecknats en beräknad inkomst om 1.400.000 mk. Registerbrickorna försäljas till ett pris, som skall täcka anskaffningskostnaden, varför skillnaden i detta fall beror på, att landskapsstyrelsen är tvungen att hålla ett visst överskott i lager. Beställningen kommer att omfatta 3.000 par brickor medan bilparken vid slutet av nästa år kan beräknas uppgå till c. 2.600 bilar.

5 Avd.I:1.

Utskottet har balanserat den utgiftsökning, som blir resultatet av de av utskottet föreslagna ändringarna och tilläggen, 4.000.000 mk, genom en ökning av det skattefinansiella förskottet för år 1962 med 2.205.000 mk.

U t g i f t e r.

2 Ht.I:1.

Landskapsstyrelsen, avlöningar. Såsom redan framhölls i den allmänna motiveringen, anser sig utskottet icke ha anledning att i detta skede föreslå ändringar i budgetförslagets avlöningsbelopp, ej heller i andra anslagsposter, som äro bundna vid löneklasssystemet. Utskottet önskar dock framhålla, att utskottet omfattar den motivering, som landskapsstyrelsen framfört till Ålandsdelegationen beträffande de högre tjänstemännens jämförande med motsvarande befattningshavare i riket. Under ärendets behandling har utskottet emottagit en till Landstinget ställd skrivelse från Finlands Forstmästareförbund av den 23.11.1961 angående landskapsforstmästarens avlöning, vilken skrivelse fogas såsom bilaga till detta betänkande. Skrivelsen föranleder icke förslag till ändring i budgetförslaget från utskottets sida i konsekvens med vad utskottet ovan anfört.

2 Ht.I:4.

Landskapsstyrelsen, tryckningskostnader. Sänkningen av anslaget under detta moment är, såsom landskapsstyrelsen framhåller, beorende av anskaffningen av en offset dupliceringsmaskin. Såsom framdeles kommer att omnämnas, stiga kostnaderna för ifrågavarande anskaffning till ett betydligt högre belopp än det av landskapsstyrelsen vid budgetförslagets uppgörande beräknade, vilket medfört, att det för närvarande icke kan anses fullt klarlagt, om anskaffningen kommer att ställa sig ekonomiskt fördelaktig eller ej. Det synes dock sannolikt, att den nya maskinen skulle kunna användas i sådan

utsträckning, att de sammanlagda besparingarna på olika anslag göra anskaffningen fördelaktig. Landskapsstyrelsen anser därför, att anslaget under detta moment kunde godkännas i nedskuren form, då ett eventuellt avstående från planen blott medför ett tilläggsanslag om 800.000-1.000.000 mk på detta moment i en tilläggsbudget under vintern. Utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag.

3 Ht.I:1.

Polisinrättningen i Mariehamn, avlöningar. Vid polisinrättningen i Mariehamn föreslås en ny extra renskriverskebefattning inrättad. Utskottet har sig bekant, att stadens förvaltningsmyndigheter icke äro övertygade om behovet av den nya tjänsten medan länsstyrelsen förordat polisinrättningens förslag. De uppgifter utskottet inhämtat om arbetsmängden på polisinrättningens kansli har icke övertygat utskottet om, att en extra renskriverska skulle erfordras under hela året. Utskottet föreslår likväl, att anslaget för anställande av en extra kanslist under hela år 1962 får kvarstå, men emotser att landskapsstyrelsen icke antager extra renskriverska för längre tid än det oundgängligen är av behovet påkallat.

3 Ht. I:8.

Polisinrättningen i Mariehamn, tjänstebilens driftskostnader. Inom Mariehamns förvaltning har en viss kritik riktats mot användningen av polisbilen, vars drifts- och underhållskostnader anses uppgå till alltför höga belopp. Utskottet har inhämtat, att polisbilens användning inskränkts under hösten i jämförelse med dess användning under sommarmånaderna, varför årets driftskostnader torde stiga till belopp, som icke kan anses oskälighöga. Med hänsyn till att uppenbarligen flera konstapelsbefattningar borde nyinrättas, om icke polisinrättningen hade tillgång till bil, för att åstadkomma samma effektivitet som för närvarande vid avpatrulleringen av stadens randområden, förefaller stadsmyndigheternas kritik mot polisinrättningen omotiverad.

4 Ht.II:1.

Personalens vid Ålands centralsjukhus och Ålands central-

4 Ht.III:1.

sanatorium avlöning. Landskapsstyrelsen har vid budgetering av löneanslag för sådan personal, som är gemensam för sjukhusen, i momentens text antecknat årsarvodets hela belopp ehuru endast en viss bråkdel sammanräknats till momentens summa. Utskottet anser det riktigare att i texten angiva ifrågavarande bråkdel av årsarvodet.

- 4 Ht.II:2. Kosthållningen vid Ålands centralsjukhus, och Ålands central-
- 4 Ht.III:8. sanatorium. Utskottet har inhämtat, att livsmedel till kosthållningen inköpes till partipris och att större partier anskaffas efter det offert av olika leverantörer inbegärts. Att priserna på vissa i landskapet producerade varor äro högre än priserna på fastlandet torde ha sin förklaring i kvalitetskillnad.
- 4 Ht.II:11. Diverse utgifter vid Ålands centralsjukhus. Med hänvisning till motiveringen under 2 Avd. I:2 och med stöd av de uppgifter syssloman Rolf Eriksson lämnat utskottet föreslås, att anslaget minskas till 2.800.000 mk. Under 1961 uppgår anslaget till 1.750.000 mk, vartill kommer bruttoavgifterna för telefoner beräknade till 750.000 mk och andra beräknade kostnadsökningar om sammanlagt 300.000 mk. I jämförelse med landskapsstyrelsens förslag innebär ändringen en minskning med 500.000 mk.
- 4 Ht.II:III. Utskottet har hört chefsläkaren Gunnar Hellström och sanatorieöverläkaren Erik Nordström angående möjligheterna att i disponibla utrymmen vid sjukhusen inrätta en avdelning för kroniskt sjuka. Det har visserligen med tillkomsten av De Gamlas Hem inträtt en viss lindring i den svåra situation, som rått på detta område av sjukvården i landskapet, men problemet har icke därmed fått en tillfredsställande lösning. Möjligheterna att inom centralsjukhusets epidemiavdelning inrätta en dylik avdelning äro icke särskilt stora. En del av avdelningen användes för närvarande för ögonläkarens mottagning. Planeringen av avdelningen visade sig icke lyckad vid den polioepidemi, som under sommaren 1953 orsakade utnyttjande av avdelningen för dess syftemål. Sålunda ställer det sig svårt att flytta liggande patienter inom avdelningen. Avdelningens storlek möjliggör icke heller vård av ett större antal kroniskt sjuka, varjämte dess placering i en särskild flygel försvårar nyttjandet av sjukhusets instrument och apparatur.
- Patientantalet vid sanatoriet har sedan 1953, då sanatoriebyggnaden togs i bruk, visat en stadig nedgång. Medelbeläggningen har varit 1954 48,1, 1955 43,34, 1956 42,22, 1957 34,33, 1958 38,4, 1959 25,3 och 1960 31. Innevarande år beräknas medelbeläggningen bli under 25. Inkommande år företages dock allmän skärmbildsundersökning, vilket kan medföra en svag ökning. Det synes dock sannolikt, att en medelbeläggning under 25 kan påräknas för framtiden, vilket innebär, att en våning

inom sanatoriet kommer att stå ledig största delen av året under förutsättning att smärre ändringar i byggnadens planering verkställas. De lediga sjukvårdsplatserna böra då utnyttjas för något annat sjukvårdsändamål. Eftersom centralsjukhuset åtminstone tillsvidare icke torde hava behov av ytterligare platser, synes här en möjlighet att förordna en tillfredsställande vård av kroniskt sjuka erbjuda sig.

Utskottet finner, att det tillsvidare är för tidigt att taga ställning till sanatoriets partiella utnyttjande för annat ändamål, då man ännu under inkommande år kan befara en temporär toppbelastning över 25 patienter. Det synes dock redan nu finnas anledning till förberedande undersökningar angående möjligheterna att framdeles använda en våning inom sanatoriebyggnaden för vård av kroniskt sjuka. Utskottet emotser, att landskapsstyrelsen uppmärksamt följer utvecklingen och, så snart möjligheter för en utveckling av kroniker-vården i antydd riktning yppa sig, förelägger Landstinget förslag därom.

4 Ht.VI:8.

Ltm. Gustav Adolf Boman m.fl:s finansmotion. Då 47 § sinnessjuklagen förutsätter, att kommuner "som äro belägna i avlägsna, glest befolkade och av mindrebemedlade bebodda trakter och vilkas ekonomiska bärkraft är svag" skall kunna beviljas understöd för deltagande i kostnader för anläggande och upprätthållande av sinnessjukhus, anser utskottet, att ett anslag för ändamålet borde upptagas i budgeten. Härigenom möjliggöres beviljande av understöd enligt landskapsstyrelsens prövning åt de kommuner, som hårdast drabbas av de för närvarande betydande kostnaderna, i den mån de anses uppfylla de villkor ovannämnda stadgande uppställer.

4 Ht.VI:9.

Ltm. Edv. Östling m.fl:s finansmotion. Enligt 31 § tuberkuloslagen kan understöd beviljas kommun "i svag ekonomisk ställning" för deltagande i grundläggnings- och driftskostnader för centralsanatorium och tuberkulosbyrå samt kostnader för massundersökning. Kostnadsfördelningen enligt grundläggningsbrevet för centralsanatoriet leder till ett i vissa avseenden orättvist resultat. Utskottet omfattar motionärernas förslag om upptagande av anslag, för att bereda landskapsstyrelsen möjlighet att genom understöd åt kommuner i svag ekonomisk ställning i någon mån utjämna kostnadsandelarna i rättvis riktning.

4 Ht.VI:10-17. Genom införande av tvenne nya moment i kapitlet efter 7 mom. bör 8-15 mom. i landskapsstyrelsens förslag numreras 10-17.

5 Ht.II:1. Folkskolinspektörens avlöning. I överensstämmelse med den i landskapsstyrelsens förslag i övrigt genomförda principen, att löneanslagen upptagas enligt den grundlön, som gäller för tjänsten såsom sådan, bör för folkskolinspektören upptagas avlöning enligt 29 avlöningsklassen och i momentet ytterligare antecknas ett belopp om 42.000 mk för förhöjning efter vissa år, då tjänstens nuvarande innehavare är berättigad till sådant tillägg.

5 Ht.III:17. Sjömansskolan. Utskottet föreslår språkliga rättelser på två ställen.

5 Ht.IV:1. Ålands yrkesskola, avlöningar. Under momentet har landskapsstyrelsen föreslagit 70.000 mk till skolläkarens arvode. Då enligt av utskottet införskaffade uppgifter skolelevernas hälsovård kommer att handhavas dels av läkare och dels av hälsosyster, förutsätter utskottet, att momentets rubrik icke skall utgöra hinder för erläggande av arvode åt hälsosystem. Anslaget är måhända för knappt beräknat, varför vid en tillläggsbudgetering en justering av momentets rubrik kunde verkställas.

5 Ht.XII:1. Ltm. Jan Erik Eriksson m.fl:s finansmotion. Utskottet har inhämtat, att den av landskapsstyrelsen tillsatta konstnämnden under en följd av år inköpt ett urval av finländsk konst. Konstverken, ett tjugutal tavlor och en skulptur, förvaras för närvarande i landskapsstyrelsens lokaler i Mariehamns stadshus. Vid sidan om denna början till en konstsamling finnes föreningen Ålands Vänners konstsamling, omfattande ett representativt urval av åländska konstnärers alster, som förvaras på Ålands lyceum. Dessa konstverk äro för närvarande svårtillgängliga för allmänheten, varför det vore till fördel om en utställningslokal kunde erhållas. Kan en sådan inrättas, torde det också vara tänkbart, att muséer i riket skulle deponera konstverk i Mariehamn, då en betryggande förvaring för dem kunde säkerställas.

Tillsvidare saknas konkreta uppgifter på kostnaderna för den tilltänkta lokalens upphyrande i Helsingfors Aktiebanks nybygge liksom på kostnaderna för lokalens ändamålsenliga inredning och utställningslokalens driftskostnader. Det är därför omöjligt

för utskottet att i detta skede taga definitiv ståndpunkt till motionärernas förslag, men utskottet föreslår att anslaget till vetenskapen, litteraturen och konsten främjande ändamål måtte höjas med 300.000 mk för att bereda landskapsstyrelsen möjlighet att, om det visar sig ändamålsenligt och möjligt, inrätta ett konstmuseum i Mariehamn.

Ltm. Jan Erik Eriksson m.fl.:s finansmotion angående anslag för en utredning om den åländska ungdomens emigration. Då den utredning, som verkställets av professor Knut Pipping och hans hustru Ida Pipping-van Hulten på anmodan av Ålands Ungdomsförbund, helt eller till väsentlig del bekostats med landskapets medel, anser utskottet att ytterligare anslagsäskanden för ändamålet borde av Ungdomsförbundet göras hos landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen är rätt instans att granska redovisningen över hittills för ändamålet beviljade medel och att taga ställning till behovet av ytterligare understöd. Skulle disponibla medel för eventuellt tilläggsunderstöd saknas, må ärendet av landskapsstyrelsen anhängiggöras i Landstinget på föreskrivet sätt. Med hänsyn härtill har utskottet beslutat föreslå, att motionen förkastas.

6 Ht. I:1. Avlöningar vid lantbruksavdelningen. Utskottet har funnit, att avlöningen för den vid lantbruksavdelningen inrättade byggmästartjänsten med hänsyn till tjänsteinnehavarens självständiga och ansvarsfulla ställning måhända borde utgå enligt 24 eller 25 avlöningsklassen, varför utskottet emotser, att landskapsstyrelsen ägnar denna fråga uppmärksamhet.

Vid lantbruksavdelningen finnes också en extraordinarie biträdande trädgårdskonsulentbefattning, förenad med årsarvode enligt 20 avlöningsklassen och med stationsort i östra skärgården. Befattningen har visat sig synnerligen behövlig och den nuvarande befattningshavaren har på ett berömligt sätt fört trädgårdsodlingen framåt i skärgården. Den betydelse detta haft för skärgårdsbefolkningens utkomstmöjligheter kan knappast överskattas. Utskottet ifrågasätter, om icke befattningen, med hänsyn till förläggningen till skärgården med därav följande besvärliga arbetsförhållanden och ansträngande resor, kunde hänföras till närmast högre avlöningsklass.

6 Ht. I:2. Resor och dagtraktamenten vid lantbruksavdelningen. Från och med 1962 komma samtliga resekostnader och dagtraktamenten för lantbruksavdelningens byggmästare att påföras detta moment medan de tidigare erlagts direkt av det dikeslag, för vars

räkning resan företagits, varefter dikeslaget erhållit ersättning för dessa kostnader ur anslaget "Bidrag för torrlägningsarbeten" (6 Ht.I:4). Då det aktuella anslaget är ett förslagsanslag, har utskottet icke ansett sig böra föreslå förhöjning av anslagsbeloppet i detta skede.

6 Ht. II:7. Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar. Ehuru landskapsstyrelsen i detaljmotiveringen (s.95) uttryckligen nämner en angöringsplats eller lossningsbrygga, synes på endel håll den missuppfattningen råda, att här vore fråga om anläggande av en större fiskehamn på norra Åland. Utskottet finner det därför nödigt påpeka, att så icke är fallet och att en fiskehamn av det slag, som planerats vid Korvvik söderom Mariehamns Västerhamn, bör föreslå för landskapets hela havsfiskeflotta även om en betydande tillväxt under de närmaste åren beaktas. En angöringsplats på lämpligt ställe norrpå är dock erforderlig för att undvika onödiga resor till Mariehamn för erhållande av bränsle och förnödenheter under fiskesäsongen liksom för avyttring av fångster.

Rannöarnas fiskeläge har visat sig ha en viss betydelse såsom nödhamn för fiskare, som överraskas av oväder i Norrhavet. Utskottet finner det angeläget, att en beboelig stuga underhålls på platsen och förses med sådana nödförråd, som kunna vara behövliga. Skötseln av denna angelägenhet borde anförtrös en fiskarsammanslutning, som kunde erhålla nödigt bidrag härför ur anslaget i 7 Ht.II:3, Fiskerinäringens främjande, där tillräckliga medel härför torde finnas att tillgå inom ramen för landskapsstyrelsens förslag

6 Ht.III:1. Forstavdelningen, avlöningar. Landskapsstyrelsens förslag till utökning av personalen på forstavdelningen förebådar jämte andra föreslagna åtgärder en intensifiering av den privata skogsvården, vilket utskottet med tillfredsställelse konstaterar. Som ett led häri synes den föreslagna nya forsttekniker-tjänsten vara behövlig, i synnerhet som en jämförelse med antalet funktionärer inom skogsvården i svenska Finland ger vid handen, att totalarealen av de privata skogarna i landskapet förutsätter en utökning av den forsttekniska personalen.

6 Ht.III:9. Bidrag för skogsförbättringsarbeten. Anslaget kunde med hänsyn till i riket för motsvarande ändamål anslagna medel upptagas till ett något högre belopp. Då likväl anslaget under tidigare år icke fullt utnyttjats, varigenom i slutet av november 1961 inalles över 3.800.000 mk voro disponibla, ansåg utskottet,

att tillräckliga medel uppenbarligen stå till buds för under år 1962 planerade arbeten. Skulle besparingen vid årsskiftet 1961 - 1962 icke uppgå till så stort belopp, att tillräckliga medel bli disponibla under inkommande år, kan en tilläggsbudgetering under vintersessionen verkställas.

10 Ht.I:2.

Anskaffning av offset-dupliceringsmaskin. Såsom ovan nämndes under motiveringen för 2 Ht. I:4, har landskapsstyrelsen funnit, att det för dupliceringsmaskinens anskaffning föreslagna anslaget blivit felberäknat. Själva dupliceringsmaskinen skulle enligt förslaget kompletteras med en ny skrivmaskin, som icke kunde demonstreras före början av inkommande år. Emellertid var landskapsstyrelsen i tillfälle att studera en liknande skrivmaskin under slutet av november månad, varvid det befanns, att utskrivningen av de s.k. pappersplåtarna med en sådan maskin icke gav tillfredsställande resultat. En betydligt längre utvecklad maskin finnes emellertid numera i handeln i landet, men anskaffningskostnaden härför stiger till drygt 1.400.000 mk. Landskapsstyrelsen har tillsvidare icke kunnat införskaffa närmare uppgifter om denna maskin, men det förefaller troligt, att den lämpar sig för ändamålet. Sedan de med anskaffningen förenade omständigheterna, såsom garantiförbindelser, serviceverksamheten och dylikt blivit fullt klarlagda, skall landskapsstyrelsen taga slutlig ställning till anskaffningen av maskinerna. Landskapsstyrelsen anser likväl, att redan i detta skede nödigt anslag borde upptagas i budgeten för att möjliggöra anskaffningen redan under början av det inkommande året. Utskottet har omfattat landskapsstyrelsens förslag och föreslår därför, att anslaget höjes till 3.000.000 mk, varvid medel också reserveras för viss erforderlig tilläggsutrustning inom beloppet.

10 Ht.IV:3.

Anskaffning av jeep, släpfordon till hjultraktor m.m. Den i momentets rubrik nämnda jeepen skall, enligt vad utskottet inhämtat, anskaffas till forstavdelningen att nyttjas för skogsvårdsändamål. Utskottet har icke funnit det fullt utrett, att fordonet skulle vara erforderligt under hela året för sådant ändamål. Det kan icke anses ändamålsenligt, att fordonet får användas endast av en avdelning, utan borde de bilar av olika slag landskapsstyrelsen anskaffa stå till samtliga avdelningars disposition för att de icke skola stå till ingen nytta under den tid, då den ägande avdelningen icke behöver dem. Vägavdelningen disponerar redan en bil av denna typ och det synes

utskottet ändamålsenligt, att den nya bilens användning koordineras med användningen av landskapsstyrelsens övriga person- och paketbilar.

10 Ht.V:1.

Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. Utskottet har tagit del av resultatet av den i år verkställda trafikräkningen i landskapet. Ehuru undersökningen verkställdes under en ganska kort tid synes resultatet äga rätt god tillförlitlighet, ty en jämförelse med resultatet av den för fem år sedan verkställda trafikräkningen utvisar, att trafikökningen på de olika vägavsnitten är i stort sett likformig. Av trafikräkningsresultatet kan konstateras, att utbyggnaden av vägnätet och halvpermanentbeläggningen av huvudvägarna skett planmässigt och ändamålsenligt i det att de hårdast trafikerade vägavsnitten konsekvent givits företräde där icke godtagbara vägande skäl föranlett undantag.

På s. 123 i landskapsstyrelsens detaljmotivering omnämnes den planerade vägen mellan Fiskö och Korsö byar i Brändö såsom bygdeväg. Utskottet anser dock, efter att ha hört vägingenjören Bo Wilenius i frågan, att vägen bör betraktas som landsväg.

Ltm. Jan Erik Eriksson m.fl.:s finansmotion. Sedan landskapsstyrelsen i förslag till andra tilläggsbudget för år 1961 (framst.41/1961) föreslagit anslag för ombyggnad av vägen Mangelbo vägskaäl - Pålsböle, vilket förslag utskottet i princip omfattat, föreslår utskottet att ovan nämnda finansmotion får förfalla.

Ltm. Ph. Eklöw m.fl.:s finansmotion. Utskottet har sig beaktat, att landskapsstyrelsen numera tillsatt en kommitté med uppdrag att i god tid före Landstingets stundande vintersession inkomma med förslag om de åtgärder, som från landskapets sida erfordras för bilfärjetrafikens ordnande mellan landskapet och riket med beaktande av jämväl skärgårdstrafikens ordnande. Innan denna utredning framlagts, torde det vara för tidigt att skrida till åtgärder för anläggande av väg till Långnäs. Ehuru platsen ur många synpunkter synes lämplig som anföringsplats för färjleder såväl genom den norra som den södra skärgården, måste man för närvarande konstatera, att den för färjhamnens anläggande lämpligaste delen av Långnäs udde äges av tvenne privata färjrederier. Anläggande av väg till platsen kan sålunda knappast ifrågakomma med mindre landskapet kan överenskomma med dessa bolag om, att den tilltänkta hamnen

också får utnyttjas av andra färjor, såsom en av landskapet subventionerad färja eller en av staten ägd eller subventionerad färja för trafik mellan riket och landskapet. Utskottet föreslår därför, att motionen förkastas.

Ltm. Gustav Adolf Boman m.fl.:s finansmotion. Såsom redan ovan framhölls, är utskottet icke hågat att taga slutlig ställning till de med färjtrafiken österut förenade spörsmålen, förrän den av landskapsstyrelsen tillsatta kommittén framlagt sitt förslag och landskapsstyrelsen tagit ställning till det samma. Icke heller resultatet av den av staten verkställda undersökningen, som för närvarande torde vara fullbordad, har ännu delgivits landskapssmyndigheterna. Under sådana omständigheter är det icke klart, om en färjhamn i Österviken kommer att bli den slutliga angöringspunkten för den tilltänkta färjtrafiken mellan Vårdö och Gustafs. Utskottet föreslår därför, att motionen förkastas.

10 Ht.VII:1. Istandsättning av naturskyddsområden. Utskottet hänvisar till vad utskottet anfört i sitt betänkande angående andra tillägget till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten under år 1961 (bet. 8/1961) angående istandsättning av byggnaderna på Nåtö hemman.

11 Ht.III. Vtm. Eliel Persson m.fl.:s finansmotion. Under de senaste åren har ur landskapets ordinarie budget beviljats lån åt Mariehamns stad för uppförande av Trobergshemmet till ett belopp om 20 Mmk och till kommunalförbundet för åldringsvården för uppförandet av De Gamlas Hem i Jomala till ett sammanlagt belopp om 40 Mmk. Lånen löpa med 20 års amorteringstid och 3 % ränta. Under hösten har kommunalförbundet fört underhandlingar med folkpensionsanstalten, vilka slutfördes så sent, att förbundet icke därefter hade möjligheter att hos landskapsstyrelsen anhölla om upptagande av anslag i budgetförslaget för år 1962 för ytterligare lån. Då utskottet likväl anser det nödvändigt, att landskapsstyrelsen utreder möjligheterna att bevilja ytterligare lån åt kommunalförbundet innan Landstinget tager ställning till frågan om anvisande av medel härför, och då byggnadsföretagets finansiering för närvarande kunnat ordnas genom kortfristiga krediter, föreslår utskottet, att finansmotionen förkastas.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsam samt föreslå,

att Landstinget måtte antaga landskaps-
skapsstyrelsens förslag till ordinarie in-
komst- och utgiftsstat för landskapet Åland
under år 1962 med följande ändringar och
tillägg:

<u>I N K O M S T E R.</u>	Landskaps- styrelsens förslag.	Utskottets förslag.

2 Avdelningen. =====		
<u>I. Inkomster från landskapets sjukvårdsinrättningar.</u>		

2. Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster	3.940.000	<u>4.040.000</u>

Summa I kap. 58.727.000	<u>58.827.000</u>	
Summa 2 Avdelningen 58.727.000	<u>58.827.000</u>	

3 Avdelningen. =====		
<u>I. Inkomster av blandad natur.</u>		

<u>Ålands sjöfartsläroverk.</u>		
4. Elevavgifter	1.232.000	<u>2.927.000</u>

Summa I kap. 56.338.026	<u>58.033.026</u>	
Summa 3 Avdelningen 56.338.026	<u>58.033.026</u>	

5 Avdelningen. =====		
<u>I. Finansieringsinkomster.</u>		

1. Statsanslag för skattefinansiell ut- jämning:		
a) Förskott för år 1962	1.141.510.162	<u>1.143.715.162</u>

Summa I kap. 1.141.664.162	<u>1.143.869.162</u>	
Summa 5 Avdelningen 1.141.664.162	<u>1.143.869.162</u>	

Summa inkomster mk 1.310.829.188	<u>1.314.829.188</u>	
=====		

U T G I F T E R.

4 Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården.
=====

II. Ålands centralsjukhus.

1. Avlöningar:

3 telefonister, 7/10 årsarvode å
256.200 (8 lkl) 768.600

3 kokerskor, 7/10 årsarvode å
256.200 (8 lkl) 768.600

2 maskintvätterskor, 7/10 årsar-
vode å 266.490 (9 lkl) 532.980

4 tvätterskor, 7/10 årsarvode å
256.200 (8 lkl) 1.024.800

2 sömmerskor, 7/10 årsarvode å
256.200 (8 lkl) 512.400

7 köksbiträden, 7/10 årsarvode å
237.090 (6 lkl) 1.659.630

2 maskinskötare, 7/10 grundlön
å 312.060 (13 lkl) 624.120

3 eldare, 7/10 årsarvode å
299.880 (12 lkl) 899.640

11. Diverse utgifter 3.300.000 2.800.000

Summa II kap. 124.678.960 124.178.960

III. Ålands centralsanatorium.

1. Avlöningar:

3 telefonister, 3/10 årsarvode
å 109.800 (8 lkl) 329.400

3 kokerskor, 3/10 årsarvode å
109.800 (8 lkl) 329.400

-18-

2 maskintvätterskor, 3/10 års-	
arvode å <u>114.210</u> (9 lkl)	228.420
4 tvätterskor, 3/10 årsarvode	
å <u>109.800</u> (8 lkl)	439.200
2 sömmerskor, 3/10 årsarvode å	
<u>109.800</u> (8 lkl)	219.600
7 köksbiträden, 3/10 årsarvode å	
<u>101.610</u> (6 lkl)	711.270

2 maskinskötare, 3/10 grundlön	
å <u>133.740</u> (13 lkl)	267.480

4 eldare, 3/10 årsarvode å	
<u>128.520</u> (12 lkl)	514.080

VI. Särskilda anslag.

8. <u>Understöd åt kommuner för deltagande i anläggnings-</u>		
<u>och driftskostnaderna vid Grelsby sjukhus</u>	.-	<u>1.500.000</u>
9. <u>Understöd åt kommuner för deltagande i drifts-</u>		
<u>kostnaderna vid Ålands centralsanatorium</u>	.-	<u>1.500.000</u>
10 - 17 mom. likasom 8-15 mom. i landskapsstyrelsens framställning.		
Summa VI kap. 40.275.000	<u>43.275.000</u>	
Summa 4 Huvudtiteln 212.130.200	<u>214.630.200</u>	

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.

II. Folkskolväsendet.

1. Folkskolinspektörens avlöning:

grundlön (29 lkl) 900.000

ålderstillägg 294.000

dyrortstillägg (förslagsanslag) 33.600

förhöjning efter vissa år . 42.000

III. Ålands sjöfartsläroverk.

17. Sjömansskolan:

e) undervisningen (förslagsanslag)

-19-

<u>råmaterial</u> och verktyg	1.500.000	
bibliotek och undervisnings-		
<u>materiel</u>	<u>1.000.000</u>	2.500.000

XII. Särskilda anslag.

1. Till vetenskapen, litteraturen och konsten främjande		
ändamål	4.200.000	<u>4.500.000</u>

Summa XII kap. 19.810.000 20.110.000

Summa 5 Huvudtiteln 331.260.738 331.560.738

10 Huvudtiteln. Investeringsutgifter.

=====

I. Landskapsstyrelsen.

2. Anskaffning av offset-dupliceringsmaskin	1.800.000	<u>3.000.000</u>
---	-----------	------------------

Summa I kap. 2.500.000 3.700.000

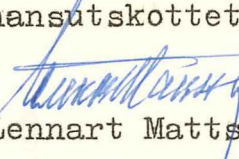
Summa 10 Huvudtiteln 130.190.000 131.390.000

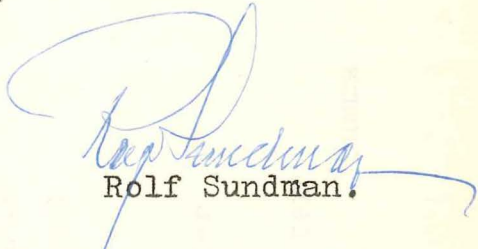
Summa utgifter mk 1.310.829.188 1.314.829.188

=====

Mariehamn den 5 december 1961.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Evald Häggblom samt ledamöterna Eliasson, Gunnar Häggblom och Leandersson.

	Hittills budgete- rat för år 1961	Landskapsstyrelsens förslag för år 1962	Utskottets förslag för år 1962
<u>Inkomster.</u>			
1 Avd. Skatter o. avgifter av skatte- natur	14.000.000	14.000.000	14.000.000
2 Avd. Ink. från sjukvårdsinrättn.	79.777.000	58.727.000	58.827.000
3 Avd. Ink. av blandad natur	36.887.425	56.338.026	58.033.026
4 Avd. Återburna understödslån	25.690.000	40.100.000	40.100.000
5 Avd. Finansieringsinkomster	<u>1.131.170.177</u>	<u>1.141.664.162</u>	<u>1.143.869.162</u>
Summa	<u>1.287.524.602</u>	<u>1.310.829.188</u>	<u>1.314.829.188</u>
<u>Utgifter.</u>			
1 Ht. Landstinget	14.449.360	17.447.300	17.447.300
2 Ht. Landskapsstyrelsen	34.307.500	38.944.400	38.944.400
3 Ht. Folisvården	31.377.800	34.967.350	34.967.350
4 Ht. Hälso- och sjukvården	208.534.510	212.130.200	214.630.200
5 Ht. Undervisnings- och bildnings- väsendet	287.423.552	331.260.738	331.560.738
6 Ht. Näringarnas främjande	71.490.300	78.659.600	78.659.600
7 Ht. Kommunikationsväsendet	116.235.080	141.243.700	141.243.700
8 Ht. Sociala utgifter	26.269.000	28.217.900	28.217.900
9 Ht. Diverse anslag	63.365.000	67.765.000	67.765.000
10 Ht. Investeringsutgifter	127.869.500	130.190.000	131.390.000
11 Ht. Understödslån	205.700.000	179.500.000	179.500.000
12 Ht. Finansieringsutgifter	<u>100.503.000</u>	<u>50.503.000</u>	<u>50.503.000</u>
Summa	<u>1.287.524.602</u>	<u>1.310.829.188</u>	<u>1.314.829.188</u>

SUOMEN METSÄNHOITAJALIITTO ry

SALOMONKATU 17 B • 10. kerros • HELSINKI
Helsingfors, den 23 november 1961.

PUHELMET:
TOIMINNANJOHTO 666 567 (toim.joht.)
ja 623 728 (järj.siht.)
KASSA 623 728 ja 666 567
PANKIT:
KOP, PYP, OKO, PÄÄKONTTORIT
POSTISIIRTOTILI 6765
KUKKASRAHASTO 18889

Ålands landsting,
Mariehamn.

Enligt erhållna uppgifter har Ålands landskapsstyrelsen planerat att sätta landskapsforstmästaretjänsten i 35 löneklassen.

Undertecknat förbund anser att nämnda löneklass är för låg och föreslår att tjänsten placeras i 37:de eller lägst i 36:tte löneklassen, d.v.s. i samma löneklass (36-37) som skogsvårdsnämndernas chefforstmästare för närvarande anjuter.

Vår uppfattning motiveras vi med följande:

Förutom chefforstmästarnas huvudsakliga uppgifter, lagövervakning och upplysningsverksamhet bland de privata skogsägarna, åligger det landskapsforstmästaren skötseln av landskapets egna skogar samt att handlägga skogsförbättrings-, jaktvårds- och naturvårdsärenden m.m.

Genom sin ställning, som föredragare för landskapsstyrelsen kan man säga att landskapsforstmästaren vidare handlägger sådana ärenden, som på fastlandet åligger centralskogssällskapen och forststyrelsen d.v.s. mångsidiga och ofta mycket ansvarsfulla ärenden.

Av det detta framgår att landskapsforstmästaretjänsten inte direkte kan jämföras med någon vakans på fastlandet.

Landskapsstyrelsen har därför i ärendet rådfrågat forststyrelsen som i sitt utlåtande föreslagit att landskapsforstmästaretjänsten placeras i 36 löneklassen d.v.s. en löneklass högre än vad jordbruksministeriet den 8.12.1960 fastställde för skogsvårdsnämndernas chefforstmästare.

Förbundet anser att chefforstmästarnas löner bör utgå med lägst de nuvarande (36-37) löneklasserna. Samtliga tjänster inom landets skogsvårdsnämnder har därför förklarats i blockad sedan den 13.2.1961.

Av det åvannämnda framgår, att vi anser landskapsforstmästaretjänsten mångsidigare och minst lika ansvarsfull som chefforstmästaretjänsterna.

Förbundet har därför beslutat förklara samtliga forstmästaretjänster även inom landskapsförvaltningen i blockad.

Högaktningsfullt
FINLANDS FORSTMÄSTAREFÖRBUND

Olavi Kankare
Olavi Kankare